

NISU OBUČENI ZA MODERNO RATOVANJE

SPEKTAKULARNO AMERIČKO ORUŽJE U AFGANISTANU Barić za Direktno: Vjerojatno neće biti nikakvog dogovora s talibanima; američka vojska otpisanu će opremu zamijeniti novom

I zadnji američki vojnik napustio je ratnu zonu Afganistana, nakon što su talibani u rekordnom roku vratili državu pod svoju vlast. Uz šok koji su u svijetu izazvali svojom munjevitom akcijom i preuzimanjem gradova, praktički bez ispaljenog metka, Amerikanci su još dodatno doživjeli debakl.

🕒 05.09.2021. u 19:47

Foto: Screenshot/Twitter

TEKST SE NASTAVLJA NAKON OGLASA

Otkrio metodu pomoću koje može kupovati auto iz salona

PROVJERENO: Regulišite šećer u krvi za nekoliko dana uz ovaj preparat!

Naime, talibanima su ostavili nevjerojatnu količinu vojne opreme, koju su novi vladari ove zemlje već ponosno isprobavali. Procjenjuje se da je u njihovim rukama vojna oprema vrijedna 85 milijardi dolara!

Talibanima je tako praktički na pladnju "servirano" više od 64.300 strojica, 358.530 jurišnih pušaka, više od 22.170 Humveeja i 8000 kamiona. Tu je još i 109 različitih vrsta helikoptera.

Tako se naoružanje koju se SAD slale afganistanskim snagama gotovo 20 godina, najvećim dijelom našlo u rukama talibana za samo nekoliko tjedana. Američka oprema dio je masovnog projekta jačanja afganistanskih snaga sigurnosti koji je stajao oko 85 milijardi dolara, od toga je između 18 i 28 milijardi potrošeno za vojnu opremu. Nije jasno koliko je oružja palo u ruke talibana, ali je administracija američkoga predsjednika **Joea Bidena** priznala da je to "značajna količina".

Stručnjaci procjenjuju da će talibani uglavnom moći iskoristiti lako američko naoružanje, ali će imati problema s uporabom modernih aviona i helikoptera. U svakom slučaju, to je za njih ogroman uspjeh, ne samo psihološki, već i promidžbeni.

Fotografije koje prikazuju specijalnu postrojbu talibanskih boraca Badari 313 kruže internetom. Talibanski specijalci nose uniforme slične američkim, imaju i naočale za noćnu borbu, a naoružani su i oružjem istog podrijetla.

 Hanzala Ghazali
@hanzala_ghazali

Highly trained, a special fighter unit's pictures were released by Taliban today. According to @AfghanUrdu ,these troops belong to Badari 313 Battalion of Taliban. Looks interesting:

10:48 PM · Jul 27, 2021

 5 1 Share this Tweet

[Tweet your reply](#)

Što zapravo talibanska vojska može učiniti sa super moćnim i super modernim američkim naoružanjem, o kojemu mnoge države mogu samo sanjati? Postoji li realna mogućnost da ga upotrijebe, pogotovo avijaciju kojom praktički ne znaju rukovati i je li to potencijalna opasnost, ne samo za afganistanske snage koje ne žele priznati njihovu vlast, već i za okolne države?

O tome smo razgovarali s vojnim analitičarom, docentom **Robertom Barićem** s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu, ekspertom za sigurnosnu politiku.

Kakva je sudbina američkog oružja u talibanskim rukama?

S jedne strane, talibani su došli u posjed velike količine naoružanja i opreme američkog porijekla. Prema do sada objavljenim podacima, u njihove ruke je došlo oko 300.000 primjeraka streljačkog oružja (jurišne puške M16A4, strojnice M240, karabini M4), 160.000 primjeraka komunikacijske opreme, 16.000 uređaja za noćno motrenje, 2000 oklopnih vozila (M117, Humvee, MRAP) te 40 aviona i helikoptera (helikopteri UH-60 i MD-250, laki jurišni zrakoplov A-29 Super Tucano). To je impresivna količina oružja i opreme, koja bi u daljnim borbama talibanima mogla dati značajnu prednost. No, zapravo je dvojbeno koliko će od toga ostati u rukama talibana i biti korišteno u daljnjim borbama u Afganistanu.

Prvi problem leži u vojnoj organizaciji talibana. Talibani nemaju unificiranu i snažno hijerarhijski organiziranu vojnu organizaciju. Slabosti njihovog vojnog organiziranja proizlaze iz same prirode talibanskog pokreta. Talibani nisu monolitni pokret, već se sastoje iz niza skupina koje međusobno surađuju, a ponekad se i međusobno sukobljavaju. To je vidljivo i u njihovoj vojnoj organizaciji.

Talibanska vojna organizacija nije centralizirana, već se sastoji od mreža milicija i naoružanih skupina koje imaju vrlo veliku autonomiju u djelovanju. S jedne strane to je napravljeno kako bi lokalni zapovjednici imali fleksibilnost u borbenom djelovanju, ali s druge strane pokušaji stvaranja hijerarhijskog zapovjednog lanca kojim bi talibanski vrh izravno zapovijedao izazivali bi sukobe. U opisanim okolnostima pitanje je koliko će zaplijenjenog oružja i opreme lokalni zapovjednici preprodati drugim naoružanim skupinama unutar Afganistana, uključujući i afganistansku Al-Qaidu koja je zainteresirana za komunikacijske uređaje, uređaje za noćno motrenje i streljačko oružje, ili terorističkim organizacijama na području srednje Azije pa i šire.

Poznato je da radikalna islamistička mreža Haqqani koja surađuje sa talibanima ima sposobnosti švercanja oružja iz Afganistana na područje jugoistočne Azije, Bliskog istoka, sjeverne i subsaharske Afrike.

I idući problem proizlazi iz vojne organizacije talibana. To je pitanje održavanja američkog naoružanja i opreme. Talibani jednostavno nemaju ni ljudi, a ni resursa za održavanje iste, te je vjerojatno da će veliki dio u roku šest mjeseci do godinu dana biti neoperativan.

Afganistanske snage skoro su u potpunosti ovisile o SAD-u i stranim tvrtkama za tehničku potporu i održavanja oružja i opreme koju su dobile od SAD-a. Na primjer, sve helikoptere UH-60 Blackhawk održavali su inozemni tehničari. Stoga je malo vjerojatno da će ovi helikopteri biti dalje korišteni. Druga je priča s ruskim transportnim helikopterima Mil Mi-8/17 koje su koristile zračne snage Afganistana. Ovi su helikopteri mnogo jednostavniji za održavanje i upotrebu, te je vjerojatno kako će ostati u upotrebi, posebno ako iz Rusije bude dolazila tehnička pomoć i osoblje za održavanje, što je sasvim moguće - dovoljno je da se aktiviraju ruske plaćeničke skupine koje djeluju uz tihi potporu ruske vlade.

Oklopna i druga vojna vozila vjerojatno će ostati nešto duže u upotrebi - to se može napraviti kanibalizacijom dijelova s drugih vozila, ali to može potrajati samo nekoliko godina.

Na kraju, najvjerojatnije će se najduže koristiti streljačko oružje koje je relativno lako održavati.

Okolne države, primjerice, Kina, ili Pakistan, tu ne mogu pružiti značajniju pomoć talibanima, jer nemaju ni iskustvo, a ni sredstva u održavanju kompleksnih visokotehnoloških oružanih sustava i opreme. To vrijedi i za Pakistan koji je zbog obustave američke vojne pomoći prisiljen sve više koristiti kinesku opremu i naoružanje, s kojom pakistanska strana baš nije najsretnija. Ali ove i još neke zemlje, zainteresirane su za dobivanje određene vrste američkog naoružanja radi proučavanja, te će od talibana nabaviti istu; primjerice, sofisticirane komunikacijske uređaje i opremu za noćno motrenje.

Kako ocjenjujete reakciju SAD-a na talibansko preuzimanje američkog oružja u Afganistanu?

Vrlo vjerojatno neće biti neke posebne reakcije. SAD su u zadnje dvije godine povukle cjelokupno oružje i opremu koje namjeravaju dalje koristiti. Pri tome je dio naoružanja i opreme ustupljen i saveznicima. Ono što je ostalo dano je afganistanskoj vojsci. Stoga je malo vjerojatno da će američka strana pokušati napraviti neku vrstu dogovora s talibanima oko preuzimanja dijela ostavljenog naoružanja i opreme.

Zbog čega je takav ishod vjerojatan? Za početak, Afganistan je zemlja bez izravnog pristupa morskim lukama te se oružje i oprema može transportirati kopnenim putem preko Pakistana, ili zračnim koridorima. Sve to traži velike troškove. Osim toga, oružje i oprema korišteni u Afganistanu bili su namijenjeni za vođenje protupobunjeničkog ratovanja, a ne za konvencionalni visokotehnološki međudržavni sukob, primjerice, protiv Kine, ili Rusije, za što su se SAD počele pripremati. I napokon, dosta tog oružja izuzetno je intenzivno korišteno.

Zbog toga se Washingtonu nije isplatilo transportirati to oružje i opremu u SAD. Jednostavnije i jeftinije bilo je ostaviti istu u Afganistanu. Na to ukazuje sudbina specijaliziranih oklopnih vozila MRAP. Ova visokospecijalizirana vozila namijenjena su samo za zaštitu vojnika od improviziranih eksplozivnih naprava te nisu pogodna za izvođenje drugih vrsta borbenih zadaća. Oružane snage SAD su između 2007. i 2012. godine nabavile 28.000 MRAP-ova, od kojih je 24.000 poslano u Afganistan i Irak, za što je plaćeno 47,5 milijardi dolara. Usprkos tome većina tih vozila ostavljena je u obje zemlje jer nije bio isplativ njihov transport u SAD, a ni oružane snage SAD-a zapravo nisu znale što bi radile s tim visokospecijaliziranim vozilima koja su izuzetno skupa u upotrebi.

Stoga vjerojatno neće biti nikakvog dogovora s talibanima, a američka vojska će ionako zamijeniti ovu otpisanu opremu novom, što će sa zadovoljstvom dočekati američke kompanije koje se bave proizvodnjom naoružanja i vojne opreme.

**Dopušteno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora.*

Tekst je nastao u okviru projekta kojeg je financijski podržala Agencija za elektroničke medije.

Agencija za elektroničke medije
Agency for the electronic media